



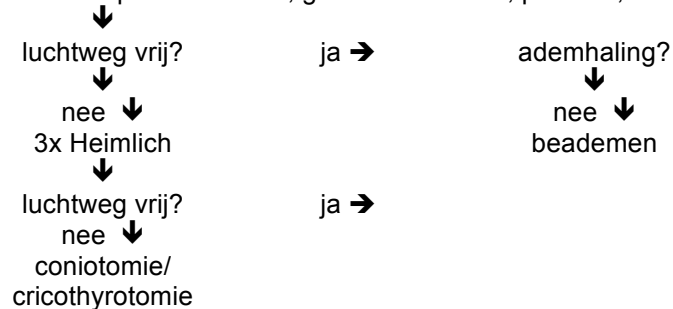
## ACUTE MEDISCHE NOODSITUATIES

Stel **bewusteloosheid** vast: schudden, aanroepen, pijnprikkel; roep **hulp**; voorbereiding **reanimatie**: plat op vaste onderlaag, knellende kleding weg, luchtweg vrij (prothese), carotis puls?, ademhaling?, noteer tijdstip.

**Primaire Hartstilstand?**: acute bewusteloosheid, kortdurende hyperventilatie, geen puls, wasbleek, - > 1x **precordiale stomp** op onderste 1/3 sternum binnen 60 sec, niet bij kinderen

**Luchtwegobstructie?**: motorische onrust, intrekkingen/ stridor, puls OK, centrale cyanose

**Ademhalingsstilstand?**: korte periode onrust, geen luchtstroom, puls OK, centrale cyanose



## REANIMATIE

**Mond op mond**: 2x snel beademen, daarna 15x per minuut

**Hartmassage**: op onderste 1/3 sternum 80-100x per minuut

Twee hulpverleners: 5x massage, 1x beademen; Eén hulpverlener: 30x massage, 2x beademen

**Anafylactische shock**: allergie bekend?/ angstig, tintelingen, jeuk, helder bewustzijn/ urticaria beiderzijds, krabben, oedeem, inspiratoire stridor (glottis oedeem), expiratoire stridor (als bij astma), roze, klam, snelle zwakke puls, dalende bloeddruk, bewustzijnverlies met convulsies:

**Th**: ademweg vrij, stabiele zijligging (aspiratie), adrenaline 1:1000 1mg/ml i.m./ s.c. (kind: 0,01 ml/kg max. 0,3 i.c.) zonodig herhalen na 5 minuten (max. 1,5 ml/ 15 min.) én Clemastine 2ml (=2mg) i.v./i.m. én cimetidine 200 mg/ 2 ml. en Dexamethason 1ml (=4mg) i.v./ i.m. en zuurstof 3,8 l/min

**Cardiale shock**: onrust, angst, dorst, snelle moeilijk voelbare puls, bleek tot asgrauw, voelt koud aan, bloeddrukdaling, kortademig, geleidelijke bewustzijnsdaling met toenemende hyperventilatie

**Th**: zonodig pijnbestrijding (Fentanyl 2x2 ml a 50 µg i.v.), RR/HR controle, 3,8 l/min O<sub>2</sub>, met spoed naar Cardiologie of reanimatieteam

**Hypoglykaemisch coma**: bekende diabeet, geeuwonger, buikklachten, misselijk, motorische onrust, besluiteloosheid, agressief, verward, bleek, transpireren, tachycardie, normale bloeddruk, soms trekkingen

**Th**: suiker en koolhydraten (intacte slikreflex), Glucagon 1 mg/ml i.m. gevolgd door KH  
Iedere bewusteloze diabeet met intacte puls en ademhaling eerst behandelen met Glucagon

**Hyperglykaemisch coma**: moe, suf, zwak, braken, acetongeur, polyurie, uitdroging, shock

**Th**: insuline-NaCl-infuus

**Apoplexie**: snurken, rood, verlamd, weggetrokken ogen

**Th**: stabiele zijligging, O<sub>2</sub>, spoed naar Neurologie

**Epilepsie**: aura/ peracut bewustzijnverlies, tonische en clonische convulsies, incontinentie

**Th**: neerleggen in vrije ruimte, evt. couperen met Diazepam 10 mg. i.m.

**Aspiratie:** plotselinge hoestprikkel, kortademigheid, evt. bewustzijnsdaling voorafgegaan door onrust  
**Th:** bij vaste stof: verwijdering corpus alienum (zie boven)  
bij etsende vloeistoffen: **anti-Trendelenburg** stand, uitzuigen, Longarts ter evaluatie

**Asthma bronchiale:** Salbutamol 0,5 mg i.m./s.c. en Clemastine 2 ml (=2mg.) i.m.; bij ernstig: ook Dexamethason 1 ml (=4 mg). i.v.

**Hartinfarct:** beklemmende uitstralende pijn achter borstbeen reageert niet op nitrobaat, transpireren, misselijk, braken, doodsangst, 'silent infarction' komt ook voor  
**Th:** patiënt in eigen voorkeurshouding, Nitrostat (nitroglycerine 0,4 mg) 1 tabl.s.l., 3,8 l/m O<sub>2</sub>, pijnstilling (Fentanyl 2x2 ml a 50 µg i.v.), RR/HR controle, spoed naar Cardiologie, cave reanimatie

**Angina Pectoris:** patient in voorkeurshouding, Nitrostat (=Nitroglycerine 0,4 mg) 1 tabl. s.l.

**Hartkloppingen + pols > 120:** Valsalva persen of eenzijdige carotisdruk, controle RR/HR

**Vasovagale Collaps:** bleek, transpireren, geeuwen, misselijk, bewustzijnsdaling, soms trekkingen, vaak hiermee bekend in anamnese  
**Th:** Trendelenburgstand stoel, buikpers

**Orthostatische Collaps:** na snel opstaan, bleek, transpiratie, duizelig, misselijk  
**Th:** Trendelenburgstand stoel, buikpers

**Hyperventilatie:** snelle ademhaling, prikkelende vingers, hartkloppingen, duizelig, spierkrampen, bekende anamnese  
**Th:** ademen in een zakje

#### OPMERKING

Bij onzekerheid over de juiste diagnose en/of de te volgen therapie hulp inroepen van een collega met spoedgeneeskundige ervaring en/of het reanimatieteam van het ziekenhuis.

#### Literatuur

Codex Medicus, Elsevier, 1996

Abraham-Inpijn, L. Inwendige geneeskunde voor de tandheekunde. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht/Antwerpen, 1986

Den Ottolander, G.J.H. Interne geneeskunde. Scheltema & Holkema, Utrecht, 1986